
Počúvanie (nielen ušami) v KIP

Doc. PhDr. Eva Dorota Uhrová, PhD.

Voľne plávajúca pozornosť

- Neselektívna, necielená pozornosť, ktorá vylučuje vopred vytvorené predpoklady terapeuta a umožňuje mu sledovať pacienta
- Z tejto pozície môže terapeut zaujať tak pozíciu pozorovateľa, ako aj účastníka terapeutickkej situácie, ktoré môže striedať podľa potreby terapie.

Tri ciele počúvania v hlbinej psychoterapii

(Greenson, 2007)

- ✓ Prepojiť produkciu pacienta (jeho myšlienky, fantázie, prežívanie spôsoby správania, impulzy) s ich nevedomými prameňmi.
- ✓ Nevedomé elementy sa musia prepojiť so zmysluplnými vhl'admi. Minulosť a prítomnosť, nevedomé a vedomé sa má prepojiť tak, aby pacient mohol prežívať pocit kontinuity, súvislostí vo svojom živote.
- ✓ Takto získané vhl'ady musia byť zdeliteľné - t.j. počas počúvania by mal terapeut zistiť, ktorý materiál je pacient schopný konštruktívne využiť.

čo pomáha terapeutovi tieto ciele dosiahnuť

- ✓ empatia - pomáha rýchlemu porozumeniu, je funkciou prežívajúceho Ja, vyžaduje schopnosť riadenej regresie vo vzťahu k funkciám Ja, ako aj objektovým vzťahom, je emocionálne náročná, je predpokladom vytvorenia emocionálnej blízkosti k pacientovi, je základným predpokladom odkryvacej terapie,
- ✓ intuícia - pomáha rýchlemu porozumeniu, je funkciou pozorujúceho Ja, vedie k "aha-reakcii", nie je tak emocionálne náročná ako empatia, v princípe je to myšlienkový proces, pre terapeuta predstavuje zručnosť, ktorá však bez empatie môže viesť aj k mýlkam,
- ✓ empatia aj intuícia sú základom pochopenia nevedomých významov, ktoré sú skryté za vedomým materiálom,
- ✓ vedomosti - je dôležité mať k dispozícii teoretické znalosti

KIP

- KIP je zakotvená v hlbinej psychológii. Počíta a pracuje s fenoménmi prenosu, protiprenosu, odporu, obrán. Popri celi pomôcť pacientovi/klientovi získať vhl'ad do vlastnej osobnosti zdôrazňuje aj snahu o podporu procesov budovania syntézy a jeho osobnostnej štruktúry.

Bahrke a Nohr:

„...forma hlbinné psychologicky fundovanej psychoterapie, ktorá využíva imagináciu s cieľom znázorniť nevedomú motiváciu, fantázie a obranné mechanizmy, ako aj nevedomé konflikty, odpor a prenosový vzťah, čím podporuje ich spracúvanie a prepracúvanie.“
Toto sa realizuje tak na symbolickej rovine v sprevádzanej imaginácii, ako aj prostredníctvom terapeutického rozhovoru.

Imagináciu chápu ako spontánnu, alebo (prostredníctvom zadania motívu) indukovanú symbolizáciu v obraze, ktorá je výsledkom výkonu Ja, verbálne síce vyjadriteľného, avšak primárne nenaviazaného na reč. V symbolizácii sa v zhustenej forme odzrkadlia nevedomé centrálné vzťahové konflikty (vid'. Luborsky, 1988) a obrany s nimi spojené. Symbolizácia môže takto slúžiť znázorneniu, klarifikácii, prepracúvaniu konfliktov, posilňovaniu Ja, ako aj zreniu osobnostnej štruktúry.

Počúvanie v KIP

✓ aktuálna životná situácia (Rust, 2003)

✓ pohľad na genézu

✓ štrukturálna úroveň osobnosti, vývin Ega, vzťahové aspekty

✓ prenos

✓ protiprenos

✓ odpor, obrany

✓ symboly